

LINSCHOTEN-VEREENIGING

NIEUWSBRIEF 2018 – II

L.S.,

De Linschoten-Vereeniging heeft haar statutaire zetel in Leiden. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat de sleutelstad met enige regelmaat de plaats van handeling is voor de ledenvergadering of een boekpresentatie. De presentatie van deel 117, *Met de Triton en Iris naar Nieuw-Guinea. De reisverhalen van Justin Modera en Arnoldus Johannes van Delden uit 1828*, zal ook in Leiden plaatsvinden en wel op zaterdag 25 augustus aanstaande in Museum Volkenkunde. Het is niet alleen daarom dat Leiden met deze locatie is gekozen. Ook de collectie van Museum Volkenkunde en vooral de voorwerpen met betrekking tot Oceanië hebben veel verwantschap met de inhoud van het boek. Het verhaal, dat door Dr. Willem F.J. Mörzer Bruyns wordt bezorgd, betreft immers een reis naar Nieuw-Guinea.

En omdat alle goede dingen in drieën komen, is ook de datum van 25 augustus niet helemaal toevallig gekozen. Op 24 augustus 1828 werd namelijk een deel van westelijk Nieuw-Guinea namens koning Willem I bij proclamatie voor Nederland in bezit genomen; later is dat gebied uitgebreid en het bleef tot 18 augustus 1962 een Nederlandse kolonie. Dat is dus precies 190 jaar geleden!

Het programma met meer gegevens over het boek en informatie over het aanmelden treft u aan in de bijgaande uitnodiging.

110 jaar Linschoten-Vereeniging

Wellicht is bij u het 110-jarig bestaan van de Linschoten-Vereeniging onopgemerkt gepasseerd. Niets is echter minder waar: op onze verjaardag 7 maart ging de nieuwe, frisse website de lucht in. Ons bestuurslid en webmaster Stefan Deconinck, gestationeerd in Kampala, Uganda, was hiervoor verantwoordelijk. Kijk dus vooral af en toe eens op www.linschoten-vereeniging.nl waar u al het nieuws over onze vereniging kunt vinden.

Korte terugblik op de ledenvergadering in Antwerpen

Voor wie niet de reis naar Antwerpen op 26 mei jl. maakte of deelnam aan een van de andere ledenbijeenkomsten van zusterverenigingen van de Linschoten-Vereeniging hierbij een korte impressie van de ledenvergadering. Naast de vaststelling van het verslagen van de vorige ledenvergadering, het jaarverslag, financiële rekening en begroting, die geen vragen opleverden, was eigenlijk de veranderende samenstelling van het bestuur het belangrijkste onderwerp van de ledenvergadering. Na een lange tijd dat het bestuur weinig wisselingen kende, is daar nu verandering in gekomen. Voorzitter Michiel van Groesen was aan het einde van zijn eerste voorzitterstermijn en werd voor een tweede periode herkozen. Verder waren er drie aftredende en twee aantredende nieuwe leden.

Penningmeester Andy Cobben droeg vanaf medio 2009 de goede zorg over de verenigingsfinanciën. In Martijn Punt vond het bestuur een nieuwe penningmeester. Reizen zit hem in het bloed en met zijn werk als advocaat en ervaring als fiscalist zijn de boekhouding en de financiën volgens het bestuur bij hem in goede handen. Andrea Kieskamp maakte vanaf 2010 deel uit van het bestuur. Achter de schermen organiseerde zij veel bijeenkomsten en regelde locaties en de catering. Ook besteedde Andrea veel tijd en energie aan het naar de drukker brengen van ingewikkelde delen. Ten slotte trad ook Hans Bonke af na een bestuurslidmaatschap sinds 2004. Hans was jurylid van de Linschoten-Penning en had vijf à zes keer zitting in de Commissie van Toezicht.

Naast Martijn is als algemeen bestuurslid Andreas Weber bereid gevonden zitting te nemen in het bestuur. Hij is als historicus verbonden aan de Universiteit Twente in Enschede en bovendien de bezorger van het beoogde deel 119 dat in 2020 zal verschijnen met als onderwerp de dagboek-

aantekeningen en tekeningen van Pieter van Oort (1804-1834), lid van de natuurkundige Commissie voor Nederlandsch Indië.

Vervolgens verzorgden Michael Limberger, bestuurslid van de Linschoten-Vereeniging en als hoofddocent verbonden aan de Vakgroep Geschiedenis van de Universiteit Gent, en Torsten Feys, als postdoctoraal onderzoeker van het IMMI-BEL-project verbonden aan de Vakgroep Geschiedenis van de Vrije Universiteit Brussel, boeiende lezingen over resp. de haven- en scheepvaartgeschiedenis van Antwerpen, en de rol van rederijen, vooral de Red Star Line, bij de trans-Atlantische migratie vanaf het Russische platteland tot Amerika. De laatste lezing was een uitstekende opmaat voor het bezoek aan het Red Star Line Museum dat men op eigen initiatief kon bezoeken.

Linschoten-Penning 2018

Eind 2017 werd de uitgeverwereld, maar ook het bestuur van de Linschoten-Vereeniging, opgeschrikt door het overlijden van Pieter Schriks, bij leven directeur-uitgever van de Walburg Pers, sinds 1985 de *huisuitgeverij* van de Linschoten-Vereeniging. Het bestuur heeft daarom gemeend de Linschoten-Penning 2018 postuum te moeten uitreiken aan Pieter Schriks (1965-2017). Pieter was een accuraat en scherpzinnige uitgever die in de vele jaren dat de Vereeniging al samenwerkt met de Walburg Pers altijd intens en betrokken met onze uitgaven meeleefde. Als dank aan Pieter zelf, maar ook aan de Walburg Pers, de medewerkers en zijn naaste familie, is deze Linschoten-Penning, die voor de veertiende keer wordt uitgereikt, volgens het bestuur zeer op zijn plaats. Het bestuur is verheugd dat de Penning tijdens de boekpresentatie op 25 augustus aanstaande in ontvangst zal worden genomen door mevrouw Claudia Schriks-Kortstam, echtgenote van Pieter.

Maritiem Portal

In november 2016 werd het zogenoemde Maritiem Portal gelanceerd, dat toegang biedt tot de websites van vrijwel alle maritiem-historische instellingen en verenigingen in Nederland. Het Maritiem Portal breidt zich nog steeds uit en u treft er informatie aan over o.m. tentoonstellingen, boekuitgaven en maritiem-historische activiteiten. Zie: <https://maritiemportal.nl>.

Boekuitgaven

Onlangs verscheen het boekje *Heimwee-eilanden. Geelmuiden, Hasselt, Hattem en IJsselmuiden in de Noord-Molukken*, geschreven door G.J. Westhoff. *Heimwee-eilanden* gaat over een paar eilandjes in de Noord-Molukken met de namen Geelmuiden (de oude naam voor Genemuiden), Hasselt, Hattem en IJsselmuiden. Centraal staat de vraag hoe de eilandjes aan hun naam komen en wie ze die gaf. Het begin van dit fascinerend stukje koloniale geschiedenis ligt bij de vloot van Ferdinand Magelhaes die de kruidnagel-eilanden in 1519-1522 bezocht. Met die Spaanse handelscontacten begon de Europese aanwezigheid in de Noord-Molukken. In de jaren daarna was er een en al Nederlandse dynamiek en aanwezigheid in deze hoek van de wereld. Van de talloze eilandjes met Nederlandse namen zijn alleen deze vier in gebruik gebleven. Het antwoord waarom heeft te maken met de inlijving van Nieuw-Guinea bij Nederland en de talrijke natuurkundige, geologische en antropologische verkenningen daarna in dit gebied. Ten slotte komt in het boekje het hedendaagse leven op de eilandjes door recent fotoma-

teriaal mooi in beeld. Het boekje is verkrijgbaar via de site:

<https://westhoffboeken.jimdo.com/heimwee-eilanden/>

Bij de Rotterdamse uitgeverij Ad. Donker verscheen recent het boek *Markante reizigers. Dertien biografieën van pioniers in de vorm van reisverhalen* door Lex Veldhoen. Het betreft de belevenissen van enkele markante historische avonturiers gevolgd op een chronologische tijdreis, beginnend in de 18de eeuw en doorlopend tot het einde van de twintigste eeuw. Deze eigenzinnige mensen, negen mannen en vijf vrouwen, namen geen genoegen met hun eigen dorp, stad of land, maar op allerlei manieren eropuit trokken om de destijds nog onbekende wereld te verkennen. Het is een gevarieerde mengeling geworden qua continenten die bereisd werden; Noord- en Zuidpool, Azië, Afrika, Noord- en Zuid-Amerika, Australië. Deze pioniers gingen op pad met de nodige moed en op allerlei manieren (per luchtballon, te paard, in kano, per palanquin), gingen ontberingen tegemoet: verkleed als man, schedels me-tend, als spion, als dandy met exotische dieren in het gevolg, stiekem zaden stelend of onderweg de natuur schilderend. Deze veelal door nieuwsgierigheid gedreven ‘ondernemers’, ontdekten nieuwe landstrekken, dieren, planten, mysterieuze voorwerpen, volken, maar ook leefwijzen, religies en onbekende rituelen. Ze verrijkten de westerse wereld zo met kennis van nieuwe verschijnselen uit de toenmalige ‘terra incognita’.

Colofon

©Linschoten-Vereeniging, 2018